

NOVI ČAS

„NOVI ČAS“

izhaja vsak petek ob 12. uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6 drugo dvorišče.

LIST STANE :

za celo leto . . . 4 K
„manj premožne 3 „
„Nemčijo 5 „
„posamezne št. 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 45.

V Gorici, 5. novembra 1914.

Leto V.

Princ Hohenlohe.

V sedanjih resnih časih, ko je vsa naša pozornost obrnjena na dogodke vršče se na bojnih poljih, se nam zdi vse drugo malenkostno; zdi se nam skoraj, kakor bi čute naše javnosti zabili, ako se pečamo s stvarmi, ki niso v najožji zvezi z velikansko borbo narodov v Evropi.

Ali oseba, ki praznuje te dni desetletnico svojega javnega življenja na Primorskem, stoji tako visoko, da ne moremo iti mimo tega trenutka, ne da bi na kratko orisali njegovega delovanja.

Princ Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst je prišel pred desetimi leti iz Bukovine, kjer je bil deželni predsednik, v Trst kakor c. kr. namestnik. Bilo je to dne 16. oktobra 1904.

Po njegovem prihodu v Trst se je marsikdo čudil, s kakšno gotovostjo je presojal razmere v naši deželi; nastopal je tako sigurno, kakor bi bil živel leta in leta med nami. Poznal je politične odnose, poznal stranke in njihova stremljenja in prav kmalu je do dobra proučil tudi osebe, ki so imele kaj govoriti v javnem življenju. Stopil je na plan z jasno začrtanim programom, ki ga izvršuje z njemu prirojeno vstrajnostjo in doslednostjo.

Ako bi hoteli njegovo delovanje popolnoma uvaževati, bi morali naslikati natančno razmere, ki so vladale na Primorskem preden je prišel knez Hohenlohe v Trst.

Toda današnji časi niso za to, ker bi utegnili s takimi opisi vzbuditi ponekod če tudi neopravičene občutljivosti, ki se še niso polegale.

Zadosti bodi, ako rečmo, da smo se Slovenci pod njegovo vlado vsaj nekoliko oddahmili. Knez Hohenlohe je skozi in skozi prešinjen važnosti naloge, ki mu je poverjena kakor cesarskemu namestniku.

Njegovo vodilno načelo je pravičnost in to idejo izvršuje strogo, kakor se spodobi avstrijskemu državniku, ne glede na to, ali se zameri na desno ali levo. On je pravi predstavitelj avstrijske misli; kdor ne čuti tako, ta je njegov nasprotnik, drugega ne pozna.

Toda prikupljivost namestnikove osebe je taka, da ga tudi nasprotniki ne morejo sovražiti, kajti vsi dobro vedo, da

v okvirju avstrijske misli dobe pri njem najboljšega zaščitnika in da je ni težnje, katere bi ne podpiral z vso vnemo in gorečnostjo, ako jo spozna za dobro in pravično. Z ljubeznjivostjo zna razorožiti vsakega nasprotnika.

Kdor je imel le kedaj priliko občevati s knezom Hohenlohe, je očaran po dobroti srca, ki preveva vso njegovo osebnost. Ni je stvari, za katero bi se ne zanimal; rade volje vstreza vsaki prošnji ali pa jo podpira na višjem mestu.

Zato pa se k njemu zateka vse v popolnem in opravičenem zaupanju, da bo pomagal, ako je le mogoče.

Princ Hohenlohe ne dela nobene razlike mej osebami, ki k njemu pridejo: v namestniški palači so vsi enakopravni.

Princ Konrad Hohenlohe — Schillingsfürst, cesarski namestnik v Trstu praznuje desetletnico svojega prihoda v Trst.

Tam vidiš hogataše in siromake, grofe in kmete, uradnike in delavce, ki čakajo, da pridejo na vrsto. In po vrsti gre vse k njemu!

Človek, ki temu ni vajen, se naravnost čudi, ko vidi, da sluga pusti k njemu navadno oblečene delavce, dočim morajo

čakati, in včasih prav dolgo čakati v nogovi predsobi visokostoječi ljudje.

Ali ravno to njegovo zanimanje zažje sloje prebivalstva, ki ga ni nikjer nikdar zatajil in ki mu mora v naših očeh služiti samo v čast, je v višjih slojih pravilo mučen utis. Očitalo se mu je, je socialista in nazivalo se ga je »rdi princ«. Toda to očitanje ne označuje v njem ničesar drugega kakor le njegovo odločno voljo, biti pravičen vsem, ne zira se na stranke in sloje.

Vse te lastnosti g. namestnika — posebno pa njegov čut za pravičnost so take, da so ga naravnost silile, da se vedno zastavil tudi za naše koristi in, al pregledamo njegovo delovanje v pretečenem desetletju, moramo brez pridržanja priznavati, da knez Hohenlohe zasluži njo popolno hvaležnost. Pravičnost njegova in skrb njegova za avstrijsko misel so tiste lastnosti, ki so ga nam Slovcem in Hrvatom na Primorskem napravile posebno dragega. Radi teh lastnosti mi še posebno čislamo. **V polnem obsegu se zavedamo**, kaj smo dosegli na Primorskem tekom zadnjih 10 let ravno vsled njegovega nastopanja v smislu pravičnosti in avstrijske misli. Z eno besedo **Mi smo mu hvaležni!**

Ako nismo dosegli še vseh javnih naprav in del, ki jih pričakujemo že toliko let, ni to njegova krivda, ampak s krive finančne razmere države. Gotovo pa je, da bomo z njegovo pomočjo dalje napredovali in zato iskreno želimo, da knez Hohenlohe še mnogo let vladal kakor namestnik v Trstu.

Svetovni požar gre dalje.

Tudi Turčija je udarila. Dolgo se je poročalo, da imata z Nemčijo zvezo, da se pripravlja na vojsko. Turško brodogradništvo so poveljevali nemški oficirji. Turško armado vodijo Nemci. Dve turški vojni ladji sta kupljeni od Nemcev. Vse to je bilo dovolj značilno, da je zveza med Nemčijo in Turčijo trdna. Da bo pa tako hitro prišlo do izbruha, ni mislil nihče. Vojska še napaovedana; toda boji so se že pričeli na

morju in na suhem. Rusija bo morala postaviti del svojih čet, ki jih ima sedaj proti nam, proti Turčiji. Angleški prede za Egipt, ki je pod Turško nadvlado (seveda po imenu), vladajo ga Angleži. Turčija lahko začne rogovili tudi v Indiji, kar bi bilo Angležem najhujše. To vse so seveda možnosti, ne pa kako prorokovanje.

Medtem se na severu naše in nem. čete na Poljskem zbirajo v novih pozicijah. Sev. od Przemisla pri Ležajsku so naši vrgli Ruse 20 km čez reko San. Južno od Przemisla so Rusi z močnimi četami vdrli od Drehobiča proti Turki. Po več dnevnem boju se jih tu naši porazili; enako se v Bukovini vrše hudi boji. — V Srbiji naši prodirajo. Na Francoskem je boj vedno bolj krvav.

V Gallciji.

Ob spodnjem toku reke San so naši 29. oktobra južno od mesta Nisko vrgli nazaj močne ruske sile. — Pri Starem Samboru so ta dan naši topovi uničili rusko municijsko zalogo. Rusi so napadali Stari Sambor, a so bili odbiti. Na ozemlju severnovzhodno od Turke so zavzele naše napadajoče čete več važnih višin, katere je moral sovražnik v begu zapustiti. Naši črnovojniki so v teh bojih ujeli veliko Rusov.

Skupno število vseh v monarhiji interniranih vojnih ujetnikov je znašalo 28. X. 649 častnikov in 73.179 mož, ne všteti mnogoštevilne ujetnike, ki so bili ujeti na obeh bojiščih v bojih zadnjih tednov, in ki še niso bili odpeljani v ujetniške tabore.

Uradno poročilo z dne 1. nov. poroča, da se je med **Samborom in Turko vršila velika bitka**. Poročilo se glasi:

Večdnevna ljuta bitka v prostoru severnovzhodno od Turke in južno od kraja Stari Sambor je dovela do popolne zmage našega orožja. Sovražnik, ki je vpadel v ta prostor, dve pehotni diviziji in ena strelska brigada, je bil vržen iz vseh svojih postojank.

Naši prodirajo sedaj naprej z uspehom. Črnovice naše čete drže. Artiljerijski ogenj Rusov, ki je bil osobito namenjen na rezidenco grško-orientalskega nadškofa, je ostal brez pomembnih posledic.

To kaže, da se je za Črnovice bil še hud boj. Rusi so nehali z umikanjem in so začeli napadati. Novejša poročila pa pravijo, da so bili Rusi zopet vrženi čez reko Prut. **Boj za Črnovice** popisujejo listi tako-le: V ponedeljek 27. oktobra je zahteval ruski poveljnik, naj naše čete zapuste Črnovice, ker bo sicer pričel mesto obstreljavati. Dobil je odklonilen odgovor. Vsled tega se je v torek razvil med našimi na desnem bregu Pruta stoječimi četami in med Rusi, ki so stali na levem bregu Pruta pri Zuczki, hud artiljerijski boj, med katerim je padlo okoli 30 šrapnelov v zahodni del Črnovic, ne da bi napravilo kaj posebne škode ali koga ranilo. Poškodovana je bila samo prva bukovinska pivovarna in dve zasebni hiši. Mestno prebivalstvo je na stregah opazovalo boj. V torek sta morala utihniti dva ruska topova. V sredo in četrtek je boj po-

čival, v petek se je pa zopet pričel. Sovražni topovi so oddali 360 strelcov, od katerih jih je več poškodovalo stolp glavne kapele grško-orientalskega metropolita. Naši topovi so odgovarjali in v par urah popolnoma razstrelili ruske baterije. Naši so med dnevom dobili ojačenja, prekoračiti Prut, pregnali Ruse proti severu in jih veliko vjeli.

Na Poljskem in na Pruskem.

Južno zapadno od Varšave in Ivanogoroda se sedaj nemške in avstrijske čete zbirajo na novih pozicijah. Rusko uradno poročilo prav posebno hvali hrabrost naših avstrijskih čet. Peterburška brzojavna agentura prinaša sledeče vojno poročilo: V bojih med Radomom in Ivanogorodom so se bojevali na čelu bojne črte in kot predstraže ogrski huzarji. Zdi se pa, da so jih lahko na celi črti zelo dolge fronte postavili. Boji so bili zato luti, ker so se vojaki avstrijske armade borili odločno in z zaničevanjem smrti. S tem odločijo pogosto celo bitko.

Strašna je bila bitka pod Varšavo, kjer se je tudi boril del naših čet. Ponatiskujemo poročilo, ki je dovoljeno od tisk. urada voj. ministerstva v c. kr. drž. pravdnistva na Dunaju:

Varšavska okolica v območju varšavsko-dunajske in kališke železnice, ki je bila preje nenavadno gosto naseljena industrijska pokrajina, nudi sedaj sliko popolnega razdejanja. Mesta Lowicz, Grodzisko, Blonie in Sochaczew je prebivalstvo zapustilo in so bila v vojni vihri popolnoma razdejana. Bogatejši prebivalci so pobegnili v Varšavo in dalje v notranjo Rusijo, revnejši so se pa razkropili v bližnjih krajih. Največ je trpelo industrijsko mesto Pruszkow, ki je popolnoma zgorelo. Tu je bila uničena tudi velika tovarna za svinčnike trvdke Majewski. V okolici Grodziska so uničeni vsi vrtovi in vsa polja, kjer so še 14 dni po bojih ležala nepokopana mrtva trupla; razširjajoči se mrliški smrad je bil neznosen. Tudi tovarniško mesto Zyrardow je domalega porušeno. Mesto Blonie je takorekoč izginilo z obličja zemlje. Hudo je v bojih trpelo tudi mesto Lowicz; mnogo prebivalcev je bilo ubitih in ranjenih. Tod so Rusi v mestnem parku obesili dva juda, ki sta bila prišla iz Lodza. Tudi ob cesti v Kutno so Rusi obesili pet judov. V bitki pri Skierniewicah so Rusi imeli strašne izgube in so mrlički še dolgo ležali nepokopani vsenaokrog. Kolodvor in železniško progo so Rusi uničili.

Res, vojska je grozna.

V Vzhodni Prusiji je napad nemških čet — kakor se glasi 29. okt. — napredoval. Tekom 3 tednov so Nemci v Vzh. Prusiji vjeli 13.000 Rusov, zaplenili 30 topov in vzeli 39 strojnih pušk.

Najbolj krvava bitka na svetu.

Na Francoskem, posebno pa ob belgijsko-francoski meji se sedaj vrši najstrahovitejši boj. Nemci silijo naprej. Francozi, Belgijci, Angleži, Indijci, Kanadci, Afričani — vsi ti skupaj se krvavo

branijo. Neki angleški list piše: Angleške čete niso stale, odkar obstoji angleška zgodovina, še nikdar v strašnejšem boju. Krvavo klanje v bojih zadnjih dni, ki so postajali od dne do dne hujši, nima nobene primere; izgube presegajo največje bitke rusko-japonske vojske. Nemci so žrtvovali cele bataljone; ampak tudi izgube zaveznikov so zelo velike. Obupni boj se še vedno bije, in sicer na suhem, na morju in v zraku. Takega boja svet še ni videl.

Nizozemski listi pišejo: Ta bitka je bolj podobna mesarskemu klanju, kakor pa bitki. Tisoči ranjencev krevliajo z razbitimi udi po bojišču, leže na brezštevilnih vozovih ali se pa pomikajo v procesijah proti severu. Na poljih leže tisoči mrtvih; niti ljudi ni, ki bi jih pokopali. Vozovi in topovi vozijo kar čeznje. V mestu Ostende so vse bolnišnice in velika posopja prenapolnjena z ranjenci. Kamor pogledaš, sami ranjenci na cestah, v kavarnah, v mestu in v bližnjih občinah. Novi ranjenci nimajo niti več prostora. Nemški topovi morajo večkrat utihniti, ker bi sicer kroglje letale na gruče, kjer se bore nemške čete z Angleži in Belgijci, mož z možem. Tu ni več boj s topovi, ampak z bajonet. Zdi se, da so Nemci trdno odločeni, da prodro do Dünkirchena in Calaisa.

List »Telegraf« pa poroča: Belgijske in francoske izgube pri reki Yser znašajo 10.000 mož. Dopisnik lista je govoril z nekim nemškim vojakom, ki je prišel iz ognja. Ta mu je pripovedoval: Napadi z bajoneti so bili strašni. Več vojakov je bilo predrtih skozi prsa in hrbet. To je bil pekkel. Večkrat smo stali do prs v vodi. In potem ti topovi z ladij. Včasih so nas prišli istočasno od treh strani. Voda v kanalih od Ostende do Nieuporta je bila krvava od krvi.

Zdi se, da so Nemci tu vendar le rini naprej. Zato Belgijcem ni preostajalo drugega, da so odprli zatvornice pri obmorskih jezovih. Takoj je udrla voda na bojišče pri Nieuportu. Voda stoji za moža visoko. Nemci so se morali umakniti iz vode, a zemlja je vsa uničena. Drugod se boji z vso silo nadaljujejo.

Uspešni boji proti Srbom in Črnogorcem.

Naše čete so zopet izvojevale lepe uspehe v Srbiji. Poročila se glase: Naše zmagonosne čete, prodirajoče v Mačko, so 30. okt. dosegle nov uspeh. Boj pri Ravnji je bil večji, kakor se je v začetku mislilo. Naše čete so pri Ravnji napodile srbske čete v beg ter so se umaknile na cesto, katero so utrdile in betonirale. Naše čete so napadle sovražnika, kateri se je skrivil v betonske okope, pa so sedaj vse betonske utrdbe ob cestah v naših rokah. Štirikrat so naskočile naše čete zelo dobro skrite Srbe, ter jim vsakikrat zadale velike izgube. V betonskih utrdbah je ležalo trupel mrtvih srbskih vojakov na kupce. Iz teh skrivališč je naša saniteta izvlekla 600 srbskih mrličev. Mnogi srbski vojaki so prišli ranjeni v naše roke. Razbiti Srbi so se najprej umaknili na Banó-

vo polje, pozneje pa še bolj nazaj. Ker so naše čete dobile v roke to utrjeno cesto, so očistile Parešnico srbskih čet.

Popis bojev s Srbi.

(Od tiskovnega urada vojnega ministerstva in c. kr. drž. pravništva na Dunaju dovoljeno.)

Preko Budimpešte 2. nov. poročajo: Savski breg, 30. oktobra. Avstro-ogrsko čete prodirajo v kotu med Drino in Savo, v takozvanem mačvanskem ozemlju, nevdružno naprej. Srbi čutijo, da jim od te strani preti odločilna nevarnost ter so v svrhu ojačenja svoje fronte pomaknili semkaj večje sile. Tako je pojasnjena okolnost, da leži pred severnim vhomom v Banovo polje močna srbska divizija za kritjem. Naše čete so se ji postavile nasproti v oddaljenosti 200 korakov, istotako za močnimi kritji. Naše hrabre čete, ki so bile že zavzele Ravnje, so sedaj osvojile most čez močno naraslo Zasavico in oblegale Radenkovič. Drugo krilo je kljub močvirnemu ozemlju onstran Save nevdružno prodiralo naprej. V ta močvirja so naše čete vrgle 20. srbski polk. Nad 200. Srbov je tod utonilo, ostali so se s težkimi izgubami umaknili nazaj v Radenkovič, kjer so iznova prišle v naš ogenj. Našim četam se je posrečilo poleg modernih srbskih zemljevidov upleniti tudi tabelo vseh srbskih signalov. — Vreme je hladno, ponoči pade slana; toda naše čete so preskrbljene z zimskimi odejami, preskrba z živim živilom je brezhibna. Danes so imeli naši vojaki zjutraj kavo, opoldne juho, meso, prikuho, vino; zvečer pa svinjsko pečenko in čaj. Naše poljske kuhinje brezhibno funkcionirajo.

V nadaljni brzojavki poroča isti poročevalec: V bitki na mačvanskem ozemlju smo ujeli 1500 Srbov. Ob steku Save in Drine je imel sovražnik izvrstna kritja, vendar ga je ogenj iz naših topov, ki je trajal od pol 7. do 7. ure 40 minut, popolnoma pregnal. Mi sami smo imeli k sreči le neznatne izgube. Ob pol 9. uri so pripeljali pred našega divizionarja že 2 sovražnikovi strojni puški in 200 ujetih srbskih vojakov. Dopoldne ob 11. uri je prišlo nadaljnih 800 srbskih ujetnikov. Bili so docela izdelani. Uplenili smo tudi mnogo orožja francoskega, ruskega, nemškega, ogrskega in srbskega izvora ter šest voz municije.

Uradna poročila.

Uradno se poroča 2. t. m.: Naša ofenziva skozi Mačvo zmagovito napreduje. Iz svojih utrjenih postojank pregnani sovražnik se je le malo upiral. Samo severno od Šabca je bilo treba z naskokom vzeti močno utrjene postojanke. **Tudi Šabac sam so naše čete nocojšnjo noč z naskokom osvojile.** Naše skozi Mačvo prodirajoče kolone so že prekračile železniško progo Šabac-Lješnica. Konjenica je vjela veliko sovražnikov.

Težka izguba je zadela našo balkansko letalsko skupino. Vojnega pilota nadporočnika Sanchiza je težko ranil sovražni strel, ki je poškodoval tudi njegovega

opazovalca. Kljub strašnim bolečinam je vrli pilot napel svoje zadnje sile, da je vodil svoj aparat na približno 70 km oddaljeno letališče in ondi gladko pristal. Nadporočnik Sanchiz je včeraj svojim ranam podlegel. Pred smrtjo je še prejel vojaški zaslužni križec, katerega mu je Nj. Veličanstvo brzojavnim potom podelilo. — Potiorek, fcm.

Uradno se poroča z Dunaja 3. nov.:

Šele sedaj se lahko celotno pregleda v Mačvi doseženi uspeh. — Tam se nahajajoča srbska armada, ki je štela štiri do pet divizij pod poveljstvom generala Stepanoviča, se je mogla rešiti iz ogrožene situacije le s hitrim begom, pri čemer je morala popustiti raznovrstne zaloge in tren ter je izgubila mnogo ujetnikov. Sovražnik se je v enem pohodu brez odpora umaknil na gričevje južno od Šabca. Le pri Šabcu, katerega so naše hrabre čete v noči od 1. na 2. novembra v naskoku zavzele, so se Srbi trdovratno pa brezuspešno upirali.

Potiorek, feldcajgmejster.

Turčija v vojski.

Dne 29. okt. dopoldne se je v Črnem morju spopadlo rusko in turško brodovje. Po turških poročilih so ruske ladje hotele z minami zapreti vhod v Bospor iz Črnega morja. Turško brodovje je tedaj slučajno bilo na vajah ter je preprečilo ruski namen. Razvil se je boj, v katerem sta bili 2 ruski ladji potopljene. Nato je turško brodovje napadlo ruska pristanišča. Poročilo se glasi:

Med 10. in pol 11. uro dopoldne je neka turška križarka s tremi dimniki obstreljevala v Feodoziji kolodvor in mesto in poškodovala katedralo, grško cerkev in skladišča ob luki in ladijsču. En vojak je bil ranjen. Posloplje podružnice ruske banke za zunanjo trgovino se je vnelo. Ob pol 11. uri je križarka odplula proti jugozahodu.

V Novorosijsk je došla turška križarka »Mamidje«, pozvala mesto, da se uda in izroči državno imetje in zagrozila, da bo v slučaju odklonitve obstreljevala mesto. Ruski konzul in njegovi uradniki so bili aretirani. Križarka je »opet odplula.

Feodozija leži na južnovzhodni obali otoka Krim ter ima nad 20.000 prebivalcev.

Novorosijsk je rusko mesto ob Črnem morju in šteje tudi 20.000 prebivalcev.

Angleži in Francozi so prestrašeni nad nenadnim izbruhom vojske. Radi bi še nekoliko zavlekli. Toda ne gre. Kako so Angleži zmedeni, se vidi iz tega, da so napadli in potopili neko grško torpedovka, misleč da je turška. Angleži obstreljujejo sedaj Dardanele. Tudi na suhem se je boj med Rusi in Turki že začel. Car je izdal povelje, naj ruske čete vdero v Turčijo.

V vojnem stanju s Turčijo so sedaj: Rusija, Francija, Anglija, Srbija, Japonska, Črnagora in Belgija. — Imamo torej že 21 vojsk.

Turki poročajo, da so **potopili že 8 ruskih torpedovk.** — Drugo poročilo pa pra-

vi, da so Turki **potopili 5 ruskih bojnih ladij in 19 prevoznih parnikov.**

Proti Rusiji koraka 300.000 Turkov. Del turške armade je zasedel Perzijsko ozemlje. Turki korakajo tudi proti Egiptu. Angleži pošiljajo v Egipt kanadske čete, ker se na Indijce in Egipčane ni več zanešti. —

Na morju.

V kanalu med Angleško in Francosko je nemški podmorski čoln zopet **potopil angleško križarko »Hermes«.** To pot si je nemški čoln upal čisto blizu angleške obale. Angleži se tega zelo boje. — Nemška križarka »Emden« je potopila 1 rusko in 1 francosko vojno ladjo. O tem uradno poročajo iz Peterburga, da je nemška križarica »Emden« pri Pulo Pinangu v Aziji s torpednimi streli potopila rusko križarico »Zemčug« in nekega francoskega lovilca torpedov. »Emden« se je napravila nepoznana s tem, da si je napravila napačni četrti dimnik ter se je tako mogla nepoznana približati uničenim ladjam.

Kupčijskih ladij je križarka »Emden« potopila doslej 51, in sicer 34 angleških, 10 francoskih in 7 japonskih.

V Južni Afriki.

se ustaja Burov širi. Na čelu vstavev je že več generalov, ki so znani iz bursko angleške vojske.

Med Ameriko in Angleško

je hud spor, ker Anglija pleni ameriške ladje, ki vozijo v Evropo.

Kitajska

mobilizira in se pripravlja za vojsko. Bi je hoče udariti proti Rusiji in Japonski. Posebno verjetno pa ni, da bi se spustil v boj.

Rusija je od Bolgarske

zahtevala, da mora dopustiti prevoz ruskega orožja v Srbijo in da ne sme več preganjati srbskih band, ki »delujejo« v Macedoniji. Rusija grozi Bolgariji z vojsko. —

Med Bolgarsko in Rumunsko

se vrše pogajanja za zvezo, ki pa ne bo naperjena proti Avstriji.

Mrtvi in ranjeni 97. pešpolka.

V 41. izkazu izgub z dne 31. oktobra se nahaja tudi 97. pešpolk. Iz nje posnemamo naslednja, po večini slovenska imena:

Mrtvi.

Častniki: Albanese dr. Nik, rez. 1. ročnik; Ferd. Berlam, rez. kadet; K. Müller, rez. kad.; Emil Schnabil, rez. 1. ročnik; Otmar Seidl, stotnik; Vilj. Valenta, stot.; Erv. Wyhnanek, st.

Moštvo: Mat. Bajt, 5. komp.; A. Belec, 15. komp.; Avg. Bevčar, 15. komp.; Karl Bernetič, korp.; Jož. Bizjak, 3. komp.; Iv. Rozanich, 6. komp.; Karl Devinar,

mp.; Iv. Dolinar, 15. komp.; Gasproh (?) 14. k.; Ant. Hlede, četovodja, 2. mp.; Hrovatin Ljubomir, 5. komp.; Jož. ž, 2. k.; Jan. Koren, 10. komp.; Iv. Košec, 12. k.; Ant. Kranjc 16. k.; Iv. Krajcar 15. k.; Kranjc Franc, 14. k.; Kralj Silvester, 16. k.; Avg. Krapež, 13. k.; Mih. eskovec, 6. k.; Jak. Lapanja, 6. k.; Fr. jpnik, 15. k.; Jan. Lukan, korp.; Maco- n (?) 14. k.; Leop. Močnik, 11. k.; Jož. rcih, 5. k.; Andrej Pirih, 15. k.; Ru- dlf Plesničar, 16. k.; Ant. Poropat, 1. k.; rij Poropat, 3. k.; Jož. Rutar, 13. k.; Iv. ver, 10. k.; Fr. Skočir 3. k.; Jož. Skok, k., Ang. Škrjanc, 5. k., Ant. Strancar, k.; Al. Visintin, 5. k.; Ang. Visintin, 1. Fr. Volčič, 10. k.

Ranjeni.

astniki. Benedikt Natale, por.; Bü- c Ant., rez. kad.; Avg. Cihelka, rez. l. Al. Cosulich pl. Pecine, por.; Ta- Karl, rez. kad.; Rud. Frisch, rez. por.; on Gabrijelčič, por.; Ant. Galzigna, .; Henr. Guggenberger, nadpor.; Edm. as, rez. kad.; Jož. Jaske rez. por.; Alf. man, por.; Ad. Lochbichler, st.; Ro- n Malarich; Iv. Maxbauer, rez. kad.; Micoli, major; Leop. Müller, rez. k.; Maks Obersnel, rez. por.; Pavel Ol- nonti, rez. por.; Hugo Opitz, nadpor.; st. Pavlik; Jurij Pointner, st.; Alfr. tini, rez. por.; Jož. Šeme, nadpor.; t. Tertsch, stot.; dr. Viktor Zenker, por.

Moštvo: Franc Albreht, Iv. Albreht, Babič, Iv. Bačar, Vinc. Bačar, Fr. alič, Iv. Ban, Ciril Bavčar, Banczer Barbarič Mih., Ant. Battistutta, And. ec, Iv. Bedenk, Ant. Benčič, Boštjan čič, Bernobič Janez, Bernobič Peter, k Peter, Bezjak Rok, Bizjak Franc 4. Bizjak Franc 2. k., Bizjak Franc 14. k., žič Jan.; Boltar Ant.; Boltor Jož.; r. Bordon 10. k.; Jož. Bordon, 9. k.; n Karl, Božič Jož.; Božič Peter; ičič Iv.; Brundula Fr.; Buřolin Jož.; at (Brumat ?) Ant.; Bunc Jož.; But- č Ant.; Carli Fr.; Ceglar Fr.; Cencič Celhar Fr.; Cendak Iv., Čerin Ga- ; Černigoj Fr.; Česnik Fr.; Cherbac bac ?) Val.; Cimperman Lovro; Cink ; Clun (Klun ?) Jož.; Čok Ant.; ja (Colja ?) Jož. 10. k.; Coglia (Co-) Silvester 13. k.; Čotar Fr.; Deve- Iv.; Devetak Jož.; Diviach (Di- ?) Iv.; Domicelj Ciril; Dovečar Jer- Druškovič Peter; Dujec Iv.; Dujec Fajdiga Fr.; Fattur Ant., Fatur Ru- Ferfila Jakob; Ferluga Karl; Filip- ?); Florjančič Ad.; Frandolič Fr.; in Fr.; Furlan Iv.; Furlan Karl, Fur- Rudolf; Furlani Ant.; Gašparič Jož.; varin Simon; Gerlanc Peter; Glinšček Gnjezda Fr.; Golob Ant.; Golob nik; Golob Martin; Gornig Ant.; ša Iv.; Grahonja Ivan; Gregorič Gregorčič Melhijor; Gruden Fr.; ničič Jož., Horvat Jož., Hoznar Jak., Iv.; Hrovatin Jož., Hrovatin Ant.; ar Iv.; Hvala Fr.; Hvala Štefan; Ja- č Al.; Jakončič Peter; Jarec Iv., Ja- Jos.; Jelen Mih., Jurčič Jož.; Jure- udvik, Juriševič Mart., Jurjevčič

Mat., Kalin Avgust, Kalin Kristjan, Kali- ster Iv., Kandler 12. k., Karara Peter, Kavs Jož., Kavs Iv., Kenda Al., Kervina Fr., Klinec Mih., Kljun Jož., Kmet Iv.; Kmet Mat., Knez Iv., Koban Fr., Kocjan- čič Fr., Kodolja Ant., Kodolja Lovro, Ko- dre Fr., Kogoj Vincenc, Kolar Ant., Kola- rič Ant., Komac Ant., Komavli Jož., Komel Leop., Kosak Jož., Kovač Mart., Kovačič Jož., Kovačič Vincenc, Kozman Kristjan, Kranjc Iv., Kranjc Ferd., Kralj Ludvik, Krašovec Ivan, Kravanja Anton, Krebel Ivan, Kristan Anton, Križnič Ant., Ker- mac Jož., Krušič Karl, Kuhanja Jož., Ku- mar Ant., Kunej Iv., Kuštrin Rudolf, Lav- renčič Alojzij, Lavrenčič Jož., Lazar Fr., Legiša Al., Legiša Benedikt, Lemut Al., Leskovec Fr., Leskovec Mart., Lišnik Jož., Ličer Al., Lipovček Peter, Lisjak Leop., Logar Jak., Luzar Ant., Mahnič Jan., Majcen Fr., Malič Lenard, Malnič Ant., Malovac Ant., Maraž Melhijor, Ma- raž Rajm., Marinič Al., Marinšek Lovro, Marinšek Rudolf, Mavri Jakob, Mavrič Evg., Mavrič Jož., Melihen Andrej, Men- non Izidor, Mervič Al., Meze Ant., Mihe- lič Ant., Miklavec Just, Mikuž Štefan, Milave Franc, Milič Iv., Miljavac Angel, Mišnik (?) 14. k., Misou (?) Iv., Mlač Ludvik, Mlekuž Jož., Mlinar Jakob, Moč- nik Tomaž, Modruša Matej, Mosetig Ludvik, Mrak Valentin, Mrsnik Matej, Mullich Fr., Muškatevc Iv., Nadalig An- gel, Nagode Jožef, Nanut Dominik, Nanut Tomaž, Nedoh Iv., Nefat Ernst, Nefat Mark, Nenadič Iv., Obreza Ludvik, Otav- nik Matevž, Padovan Peter, Pahor Miha, Pahor Štefan, Paravan Filip, Pavlič Mar., Pavčič Štefan, Pavlin Franc, Pavlin Leop., Pečenko (?) 14. k., Pegan Vinc., Perčič Ant., Perčič Benedikt, Perič Jož., Peršolja Franc, Pertot Lambert, Petkov- šek Mat., Petrič Jak., Pirjavec (?) Jožef 14. k., Pirih Al., Pirjavec Al., Pirjavec Fr., Pirjavec Jož., 9. k., Pišot Jož., Planinec Jož., Podobnik (?) 14. k., Podobnik Fr., Podovan (?) Jakob, Podbršček Jož., Polj- šak Andrej, Povodnik Jožef, Poženel Fr., Poženel Jan., Pozor Ant., Prek Tomaž, Prelec Jož., Premrl Fr., Premerstein Maks, Preskar Karl, Pribelič Jož., Pri- možič Al., Princ Franc, Prinčič Karl, Puc Jernej, Puc Gregor, Popit Fr.; Posedel Dominik, Remac (Remec ?) Peter, Ren- ko Ant., Ribarič Ivan, Rupnik Fr., Ru- šjan Ant., Rutar Ant., Rutar Jan., Ružaj Ant., Samec Valentin, Sanabor Jožef, Šancin Fr., Ščurek Al., Sekelžek Jak., Selič Jož. 5. k., Selich Jož. 5. k., Šemec Andr., Semenič Fr., Semerl Jož., Semole Jož., Semolič Jož., Severin Dominik, Šfi- ligoj Karl, Šibenik Jož., Sider (?) Karl, Simičič Ant., Simičič Jož., Šinkovec Mih., Sirk Jan., Skarabot Jož., Skrt Jan, Skvar- ča Fr., Slavec Iv., Slejko Viktor, Sluban Jož., Smidersič (Žnidaršič ?) Ant., Šva- ra Jak., Švara Jož., Soldatich Jan., Solič Peter, Srebernič Peter, Starc Andrej, Stepančič Ant., Stepančič Jan., Sterle Ludvik, Sterle Vinc., Stok Ant., Štolfa Ant., Strancar Al., Stranič Ant., Strele Jan., Strnat Jan., Štrukelj Andr., Šturm Jož., Susnig (?) Simeon, Susteršič Jos., Tavčar Al., Tinta Ant., Tomažič Jož., To-

mažinčič Al., Tominc Andrej, Tomšič Valentin, Trošt Andrej, Trošt Jožef, Ur- bas Jož., Velan Jož., Venika Peter, Vidal Avg., Vidmar Karl, Viduč Jož.; Visintin Andrej, Visintin Jož., Visintin Karl, Vo- dopivec Andrej, Volk Aleksander, Volk Ivan, Vončina Fr., Vončina Jož., Vrabeč Fr., Vuk Jurij, Zařred Andrej, Žaga Iv., Žagar Ant., Zarli Andrej, Žerjal Edv., Zi- mič Jož., Živec Al., Živec Kristjan, Žiz- mond Jožef, Zlatič Blaž, Žonta Jožef.

V seznamu izgub št. 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39. se nahajajo tudi naslednji vo- jaki 97. pešpolka:

Mrtvi: Jurij Gorše; Kavčič Jakob; Kovačič Martin; Ribnikar Alojzij.

Ranjenci: Andrario Karl, nadp. zra- koplovnega oddelka. Pešci: Borštnik Ig- nacij, Bukovec Jožef, Cunjar Jane, Fere- zin Cesar, Lavrenčič Janez, Sever Jožef, Širok Jožef, Uhelj Edvard, Virt Franc, Wolf Marij, Zadnik Hermin, Zei Jožef, Žizmond Jožef.

(Opomba: Omenjamo, da ne more- mo prevzeti odgovornosti za pravilnost teh imen, posebno glede pravilne pisave. Izpustili smo mnogo imen, ki so se nam zdela italijanska ali hrvaška. Brez dvo- ma pa je v tem imeniku mnogo Ne-Slo- vencev.)

Procesija na Sv. Goro.

Le molitev more pomagati narodom in družinam. Le molitev more prinesiti naš armadi **zmago**, našim družinam drage očete, sinove in brate! Z molitvijo sj bo- mo izvojevali **mir!**

Zato vabimo vse Slovence iz goriške okolice in s Hribov ter s Krasa, naj se u- deleže procesije, ki bo v nedeljo 8. **nov. ob 6. in pol zjutraj iz Solkana na Sv. Goro.**

Procesiji se udeleži sam naš prevzvi- šeni knez in nadškof dr. Sedej.

Pridigoval bo na Sveti Gori mil. g. prošt dr. Faiddutti.

V nedeljo h kraljici miru na Sveto Goro!

Novice.

Tržaški škof v Gorici. Pret. petek 30. okt. se je mudil v Gorici pri našem kne- zu-nadškofu na obisku prevzvišeni škof tržaški dr. Karlin. Popoldne je odpoto- val nazaj v Trst.

Nov policijski komisar v Gorici. Ker je bilo mesto polic. komisarja v Gorici prazno, je prišel na njegovo mesto dr. Winkler, sin barona Winklerja.

V otroški vrtec »Slovenske Straže« v Kapucinski ulici se je vpisalo 32 otrok. Ako vpoštevamo to, da sta se mestna la- ška vrteca na levi in desni otvorila en mesec poprej in da se je več naših otrok bilo že vpisalo v laška vrteca, vidimo ka- ko opravičena je bila prošnja slovenskih starišev tamošnjega okraja za ustano- vit tega vrteca.

Pripomniti moramo, da se večina o- četov teh otrok sedaj nahaja na bojnem polju.

Umrli je v noči na 4. nov. g. Valentin Zorzi, c. kr. državni uradnik v pokoju. Pogreb je bil danes popoldne.

Desklah je 25. okt. umrla gospodinja Katarina Kodolja, v starosti 49 let. Bolehala je 2 leti. Bila je ugledna gospodinja znane Kodljeve hiše v Desklah. Pogreb, ki se je vršil 27. okt.; je bil lep. Udeležilo se ga je obilo ljudstva in šolski otroci z učiteljstvom. Vsem srčna hvala! Preostalih naše sožalje! Pokojnici pa, ki je svojo bolezen udano in mirno prenašala ter bila večkrat previdna s sv. zakramenti, naj podeli Bog večni mir!

Poročila se je hči deželnega poslanca in župana v Prvačini g. Fr. Furlanija, gospodična Danila Furlani z gosp. arhitektom Karlom Bauerjem.

Za naše vojake. Nabiralnica darov vojno oskrbovalnega urada v Gorici za slovenski del naznanja, da prihodnjič priobči zopet natančen izkaz darov in tudi natančen pregled vojakom doslej odposlanega blaga. Doslej je dobilo osebno okrog 200 vojakov zimsko perilo. Prosimo prav lepo pošiljajte blago, pletenine in denar in sicer le na ta naslov: **Nabiralnica darov vojno oskrbovalnega urada v Gorici za slovenski del, Gosposka ulica 6. II.**

Na vernih dus dan in tudi prejšnji dan se je ljudstvo zbiralo po cerkvah v obilnem številu ter pošiljalo vroče molitve k Bogu za uboge duše v vicah. Pokopališče v nedeljo ni bilo posebno dobro obiskvano radi velikih nalivov.

Jubilejna gospodinjstva šola v Tomaju, ki jo vodijo čč. šol. sestre, se prične prve dni novembra. Lani je bilo v »Gosp. šoli« 20 gojenk, ki so tečaj dovršile vse z obrim uspehom. Čč. sestre tomajske si za gospodinjstvo izobrazbo naših deklet odkajo velike zasluge. Vsi jim moramo biti za to hvaležni.

Nagrade za lastnike hrabrostnih kolajn. C. kr. okr. glavarstvo naznanja: Njevo c. in kr. apost. Veličanstvo je izvolilo najmilostnejše odrediti z Najvišjo odločbo od dne 15. septembra t. l. kakor sledi: Počenši s 1. oktobrom 1914. l. so izrezane z lastnino hrabrostnih kolajn naporne mesečne doklade: 30 K z zlato kolajno za hrabrost, 15 K s srebrno kolajno za hrabrost prvega razreda, 7 K 50 h s srebrno kolajno za hrabrost drugega razreda. Doklade so izplačljive s prvim vsakega meseca v naprej. Prejemanje konča s smrtjo ali kazensko obsodbo, s katero po zakonu izrečena izguba kolajne za hrabrost.

Na predstoječa določila se opozarja vsi lastniki srebrnih kolajn za hrabrost drugega razreda, kateri po dosedanjih pispisih sploh niso imeli pravice do doklade. — Tem se bode odslej nakazovala vsakodajna jim mesečna doklada v znesku 7 K 50 vin. Prošnje z natančnim naznanjem (oddajno poštanim uradom) in z imeni, katere izkazujejo podelitev hrabrostne kolajne, treba je vlagati na c. in kr. okrajno dopolnilno poveljstvo, katero bo lahko potem izplačevanje doklade. To naj bo običajen način objaviti. One lastniki kolajn, kateri se morebiti nahajajo v

tamošnji občini in so znani, je posebej opozoriti na gornjo naredbo.

Ogrska grofica ob smrti postelji slovenskega junaka. Iz Krtine na Gorenjskem poročajo: Tukaj so naši zvonovi zapeli zadnjo pesem mladeniču Jožetu Resnik, prvemu, kakor je sedaj znano, ki je iz naše vasi in iz dobske fare umrl za domovino. Umrli je v bolnišnici v Komornu na Ogrskem. Grofinja Zichy, ki mu je 4 tedne stregla, piše njegovi materi sledeče: »Vaš sin je prenašal bolečine z največjo potrpežljivostjo in bogovdanostjo. Predvčeranjim (18. okt.) je pri zavesti prejel sv. zakramente; včeraj od poldneva mu je postalo slabše, ob en četrtni na 6. uro je mirno zaspal. Njegova zadnja beseda je bila: »Mama!« Dala sem mu poljubiti križ z odpustki za umirajoče in mu sama zatisnila oči. Rožni venec, ki ga je večkrat molil, mu dam v grob, ravno tako tudi eno svetinjico Matere Božje, ki jo je nosil na vratu, drugo Vam pošiljam tu v pismu. Pri njegovem pogrebu bom zraven in bom dala cvetic na njegovo krsto. Bog Vam pomagaj težek udarec vdanu prenašati, tolaži naj Vas, da je Vaš sin pobožno in vdano za domovino umrl. Tudi jaz sem pred leti izgubila svoje edino dete in zato se lahko uživim v Vašo bolečino.«

Od mrtvih vstal. O dr. Dragu Marušiču, odvet. kandidatu v Gorici, so pripovedovali, da je padel. Eden ga je videl, kako mu je šrapnel odtrgal glavo; drugi je ležal v bolnišnici poleg njega, ko je umrl. Sedaj pa dr. Marušič piše iz Rusije, da je ondi vjet in da je zdrav. Koliko je verjeti raznim govoricam!

Ranjen je bil 19. oktobra na severnem bojišču četovodja 97. pešpolka Leopold Banelj, bivši načelnik Orla v Vel. Žabljah. Sedaj se nahaja v bolnišnici v Lonocu na Ogerskem s prestreljeno roko. —

V ruskem vjetništvu se nahaja brat g. prof. dr. Bratine, ki je uradnik na Montu, in ne na dež. odboru. Dež. uradnik Bratina — tudi brat g. profesorja, je še v Mariboru. Tretji brat se bori v Galiciji.

Vjeti mornarji s križarke »Zenta. — Izkaz izgub št. 37 prinaša tudi naslednja imena naših mornarjev, ki so se rešili s potopljene »Zente« in so sedaj vjeti v Črnigori: Bauer Ernest, iz Velikoveca, Črtalič Rudolf, iz Brežic, Knipič Franc, iz Podgorice, Kovarčič Metod, iz Sv. Lucije pri Tolminu ranjen in ujet, Kramar Janez, iz Dobrne pri Celju, ranjen in ujet; Krismanič Jožef, iz Pazina, ujet; Kukec Marvel, iz Trsta, ujet; Rak Franc, iz Pulja, ranjen in ujet; Robič Pavel, iz Kranjskegore, ujet; Šibenik Janez, iz Postojne, ranjen in ujet; Stübel Angelik, iz Trsta, ujet; Wuggenig Franc, iz Beljaka, ujet; Zerjal Ernest, iz Trsta.

Najvišje cene živilom na Nemškem. Nemški listi poročajo, da se mora računati s tem, da traja vojska čez sedanjo žetveno dobo. Rži je dovolj, znižati se mora poraba pšenice in privedati se mora pšeničnemu kruhu vsaj deset odstot-

kov ržene moke. Prepove se pitanje z ržo, omeji se rženo žganje, rženi moki naj se pridene krompir. Krompir naj se suši. Najvišje cene ječmenu se določijo ječmenu v krajih, kjer ga pridelujejo, z 205, z 210 markami v krajih, kjer ga kupujejo; za rž se določi cena z 220, za pšenico pa z 260.50 markami za tono (1000 kg). Kilogram rži bo torej stal 22, pšenice pa 26 in pol feniga.

Zamenjavanje kruha prepovedano. Uradna »Wiener Zeitung« z dne 2. t. m. priobčuje ministersko naredbo, s katero se prepoveduje do sedaj običajno zamenjavanje in vračanje belega peciva, ki ga oddajajo peki gostilniškim in kavarniškim obratom ter prodajalcem. Peki so doslej v gostilnah, kavarnah i. t. d. neprodani kruh zopet sprejemali, oziroma zamenjavali za svežega, kar je pomenjalo veliko nepotrebno porabo pšenice. Ta ukrep pa je tudi v zdravstvenem pogledu velikega pomena.

Zanimivo prorokovanje. Neka nemška stoletna pratika je prinesla že pred leti za l. 1914. zanimivo prorokovanje. Prišel bo čas, ko bo postal svet zelo brezbožen. V mesecu maju se bo pripravljala vojska, toda bo še čas. Mesec junij bo na vojsko vabil. Julij bo tako krut, da bodo morali mnogi vzeti slovo od žen in otrok. V avgustu se bo na vseh straneh slišalo o vojski. September in oktober bosta prinesla veliko prelitje krvi. V novembru se bodo videle čudovite stvari. O Božiču pa se bo pelo o miru.

Vojak skočil z vlaka. Predzadnji ponedeljek dopoldne se je 40 let stari rezervist Josip Steffé vračal s kratkega dopusta, ki ga je bil preživel pri svoji družini v Trstu, v svojo garnizijo v Grljanu. Pomotoma pa je bil stopil na direkten vlak. Ko je zapazil, da vlak proti postaji Grljan ne vozi počasneje, je skočil z vlaka. Bal se je namreč kazni, ker mu je dopust potekel že ob 9. uri zjutraj, tedaj pa je bilo pol dvanajstih. Pri padcu je dobil več hudih zmečkanin, zlomil pa si je tudi več kosti in se hrzkone tudi znotraj poškodoval. Ponesrečenca so s prvim vlakom prepeljali v tržaško bolnišnico.

Central - Bio za Rdeči križ. Vodstvo Central - Bio priredi v prid tukajšnega Rdečega križa ta mesec na dan godu pokojne cesarice Elizabete izvanredni vspeh, na katerem bodo poleg kinematografske predstave tudi pevske in muzikalične točke. Pri tej prireditvi nudila se nam bode zopet prilika slišati našega domačega umetnika g. Rijavca. Film nas pa bodo postavili v sredino bojnega polja.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Gorici naznanja, da sprejema že sedaj naročila za III. razredno loterijo, ki se prične začetkom decembra. V pretečeni loteriji je bilo pri opravišču Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani in njenih podružnicah izžrebanih dobitkov za K 196 tisoč, kateri so bili polno izplačani v gotovini. Med temi dobitki po K 30.000, K

10.000, K 5.000, K 2.000, K 1.000 in veliko število manjših dobitkov.

Najnovejše vesti.

Novi boji s Srbi.

Dunaj 4. (Kor.) Z južnega bojišča se poroča uradno:

4. novembra. Pri nadaljnem prodiranju so naše čete južno in jugozapadno od Šabca zopet zadele na sovražnika. Takoj odrejeni napad napreduje uspešno.

Tekom bojev na Romanji planini je bilo skupno vjetih 7 oficirjev in 647 mož, uplenjenih 5 topov, 3 municijski vozovi, 2 strojni puški in mnogo municije in vojnega materijala.

Črnogorcem je bilo odvzetih nad tisoč glav živine, ki so jo hoteli odpeljati iz Bosne s seboj.

Boji z Rusi.

Dunaj 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. novembra. Gibanja naših čet na Rusko-Poljskem, sovražnik včeraj ni motil.

Eden naših armadnih zborov je odvedel iz bojev na Lysi Gori 20 oficirjev in 220 mož s seboj kot vjetnike.

Na gališki fronti se je pri Podbuzu južno od Sambora) udalo 200, danes zjutraj pri Jaroslavu 300 Rusov.

Namestnik šefa generalnega štaba, generalni major pl. Höfer.

Boji s Francozi.

Berlin 4. (Kor.) Wolfov urad poroča: Veliki glavni stan, 4. novembra opoldne.

Naši napadi na Ypres, severno od Arasa in vzhodno od Soissons napredujejo počasi, toda uspešno.

Južno od Verduna in v Vogezih so bili francoski napadi odbiti.

Vrhovno armadno vodstvo.

Bordeaux 4. (Kor.) Kakor poroča »Temps«, so pričeli Nemci v nedeljo in pondeljek z novim, močnim bombardiranjem Reimsa.

Iz pisem naših junakov.

V boju s Srbi.

(Junaštvo naših vojakov. — Srbi razpisali 30.000 dinarjev nagrade na glavo avstrijskega stotnika. — Zaupanje v Boga.)

Iz pisma našega št. andrežkega rojaka, ki služi kot rez. častnik v nekem hrvaškem polku posnemamo:

Vprašal me, kako nam gre, kako bimo Srbe? Dragi moj, če ne bo slabše, bo vsak izmed nas, ki preživi te čase, zadovoljen, da je tudi to poskušal. Do sedaj smo prenesli že take napore, da ne more verjeti, kdor ne poskuša sam. Utrdili pa smo se tako, da se nam zdijo vsi napori lahki. Zdi se nam, kakor da smo na interesantnih manevrih. Za krogle, granate, šrapnele in druge nevarnosti, ki nam pretijo od vseh strani, se sploh ne brigamo. Razpoloženje je pri nas in pri celi naši

vojski nad vse pričakovanje izvrstno. Vojake, ki sem jih vodil iz M. sem, Ti ne morem prehvaliti. So naravnost junaki. Imam v kompaniji nekaj fantov, ki bodo dobili zlate in srebrne hrabrostne svetinje. Zgodilo se je n. pr., da je en fant naše stotnije prevozil v starem, napol razbitem čolnu celo kompanijo dobrovoljcev (250 mož) preko D. v strašnem sovražnem deževanju granat, šrapnelov in drugih krogel. Napravil je to pot menda 75 krat. Ko je že vse prepeljal in šel še po provijant, mu je granata razbila čoln in rešil je iz valov svojega tovariša, ki je bil z njim, ter splaval na sovražni breg k svoji kompaniji. Čoln je bil od krogel zelo poškodovan, dobil je menda nad 500 lukenj.

Enakih junaških dejanj bi Ti mogel naštetati celo vrsto. Naša kompanija je že toliko pobila in polovala, da pridejo na vsakega našega vsaj trije Srbi. Temu ne boš morda hotel verjeti, pa je resnica.

Hočem ti omeniti par činov, katere je izvršila naša stotnja. Bilo je 16. pr. m. ko smo zasačili cel srbski polk v momentu, ko se je začel razvijati, da bi nas napadel. Prišli smo mu do 100 korakov bližju. Otvorili smo strašen ogenj. Ostalo je na mestu nad 300 ljudi, drugi pa so bežali na vse strani. Bil je ta naš čin smrtno drzen, pa velikanskega strategičnega pomena. Od takrat je naš bataljon še posebno zaslovel. Srbi so zvedeli za ime komandanta in postavili nagrado 30.000 dinarjev na njegovo glavo.

Drugi slučaj: Časopisje piše o zarobljenem celem bataljonu Srbov v Bosni. Tudi pri tem činu nismo bili mi nedolžni. Samo en vod naše kompanije je vlovil na zelo primitiven način 327 mož in tri oficirje. Enakih činov bi Ti lahko naštel še več, pa naj zadostujejo ti za sedaj. Iz tega boš razumel, da morala trupe vedno raste, da imamo vedno več fantov, ki se javljajo v najnevarnejše patrolje. Iti 50 korakov do sovražnika (v šumi seveda), je našim fantom »šport«.

Da se s takim materjalom mora kaj doseči, boš tudi razumel. Kjer smo se do sedaj bili, smo Srbe tako gnali pred seboj, da ni mogoče pripovedovati. Imeli so kakor trdnjave utrjene hribe in so mislili, da jih bodo držali najmanj pol leta (po izpovedovanju vjetnikov samih); mi smo jim jemali te trdnjave eno za drugo. Za vsak hrib smo rabili največ po en dan. Tako je prišlo, da smo jih vrgli preko K... od 8.-22. pr. m. Njih blamažo in strahovit poraz skuša njih časopisje opravičiti s tem, da pravi, da je bilo nas čez 350.000, kar seveda ni res, bilo nas je dosti manj kot njih.

V začetku tega meseca smo dobili nalogo, iztirati njih 4. armado (40.000 mož) iz B. Tu smo jih, kakor sami priznavajo, decimirali in pognali v divji beg preko reke D. Mislim, da ni sedaj nobene Srba več na levi strani D. Zbesneli radi tega, so nam menda zažgali mesto V.

Jaz stojim danes že tretji dan od D. in živim kakor pravi Indijanec. Pred dne-

vi sem dobil nalogo rekognoscirati reko. S štirimi vojaki sem obhodil lep del obrežja. Sovražnik je bil na drugi strani titi 30 korakov od nas, plazili smo se po tleh kakor mačke.

Dobil sem tudi nalogo, doseči nek hrib ob reki. Radi bližine Srbov je to skraj nemogoče, toda v jutranji megli se mi je vendar posrečilo doseči določeno mesto. Da bi nas Srbi zapazili, napravili bi iz nas en sam »gulaš«. Sedaj stojim z od delkom na mestu, kamor ne more živa duša, od Srbov oddaljen komaj 800 korakov. Zakopali smo se v zemljo ter pričakujemo povelja, da otvorimo strašen koncentričen ogenj na Srbe preko reke. Iz tega, kar sem Ti povedal, vidiš, da smo pravi Indijanci. Če bo dobri Bog tako milostljiv in se zgodi, da odnesem vsaj napol zdrave kosti, Ti bom lahko pripovedoval še druge zanimivosti. Do sedaj sem še vedno zdrav in zdi se mi, da me varuje višja moč. Da bi Ti pripovedoval, kje sem bil do sedaj in po kakih navidezno slučajnih slučajih sem se rešil gotove pogube, bi tudi Ti ne mogel misliti drugače. Sicer pa tu ni več onih preklicanih brezvercev. Ljudje, ki so se mogoče svoj čas bahali s svojih brezverjem, govorijo ponižno: »ako Bog da« in pravijo, da imajo v srcu svojo vero.

Tempora mutantur. Časi se spreminjajo.

Tudi naši dalmatinski Hrvatje so zelo verni. To vidim iz njihovih pisem, ki jih pošiljajo domov.

Naprej ne morem pisati, ker moram vsak hip otvoriti ogenj na sovražnikove okope. — Pozdrave Tebi in znancem!

Iz trdnjave Przemisl.

(Velike ruske izgube. — Izredno junaštvo čnovojnikov.)

G. Ivan Pirih iz Lokovca je kot črnovojnik bil poklican v Galicijo, kjer so ga postavili v utrdbo Sjedlička v Przemislu. Kakor znano, so Rusi ravno to utrdbo najbolj naskakovali. Enkrat so že vdrli vanjo. Toda noben teh Rusov se ni vrnil več k svojim. Naši črnovojniki, ki so tu tvorili posadko, so se z brezprimernim junaštvom bili in vse napadalce pobili ali polovili. Vsi listi v Avstriji so pisali o tem groznem boju.

Iz pisem, ki jih je g. Pirih pisal domov svojemu sinu in lokovškemu županu, posnemamo naslednje:

22. oktobra: Mi ne spimo pod milim nebom. Imamo toplo sobo in kurimo peč. Tudi imamo dosti tople odeje. Drugim se ne godi tako. Tudi smo še živi in nas še ne krije gališka zemlja, toda krije že premmogo drugih. V en sam grob so dejali 105 vojakov. Tam je zdaj njih postelja. Na sodni dan vstanejo zopet. Za sedaj bodite za me brez skrbi, ne belite glave za me. Nam se je položaj izboljšal. Sovražnik se je oddaljil in naši mu sledijo. Sporočite mi, katere nove vojake so v Lokovcu potrdili. Slišal sem, da 18. Na le pridejo v pomoč; saj se borimo za Avstrijo. Tudi črna vojska (Landšturm)

prizadela sovražniku že mnogo izgub. Mislili so, da je črna vojska le za število. Toda opravili smo drugače.

23. okt.: Tudi jaz Vam sporočam, kar mi je dopuščeno. Kar bode te tu čitali, smete zanesljivo verjeti. Tu smo v trdnjavi, ki je pravomočna utrdba. Sovražnik jo je menil razdejati, pa je malo opravil. Od naših sta padla le 2 in 3 so lahko ranjeni. — Rusi so tu okrog grozno poraženi. Na tisoče in tisoče jih je padlo. Ležali so drug na drugem in še leže. Kakor upamo, bo šlo tako dobro tudi naprej. Tu je naših čisto malo padlo v primeri v sovražnikom. Naša moč se vedno ojačuje. Bitka je v pravem pomenu besede. Naše orožje dela noč in dan od 12. okt. dalje. Sovražnik po noči s topovi nič ne strelja, ker si ne upa. Le pridno molite za avstrijske vojake, da bi Bog blagoslovil naše orožje in da bi se nas sovražnik zbal za vedno. Ne udajajte se žalosti!

Srčne pozdrave z bojnega polja!

Ali ste že poravnali naročnino?

Z bojnega polja.

Sv. obhajilo v vojski. O tem se piše: Ležali smo v strelskih jarkih. Vsi smo bili izpovedani. Kratko in dostojno se pripravimo k sv. obhajilu. Iz kolov in desk smo zbili mize, ki smo jih pogrnili z rutami in okinčali z zelenjem. Med gromenjem topov je sprejelo na tisoče vojakov Gospoča vojskinih trum v svoja srca. Udeležba je bila tako velika, da vojni kaplan ni imel dovolj hostij. Nemogoče mi je popisati, kako slovesno je učinkovalo sv. obhajilo na bojišču na nas. Mirni in srčni smo bili vsi. Strahu niti ne čutimo.

To je duh naših fantov. Iz pisma, ki ga je pisal vojak-Orel svojemu prijatelju povzamemo tele lepe misli, ki jih je napisal: V sedanjem času veliko molim in se k tabernakelnu zatekam in Te prosim — kakor prosim vsakega, komur pišem — tudi Ti se me kdaj v svoji molitvi spomni! V tem oziru bi Ti rad veliko povedal, a ne morem. Le to vedi, da trdno zaupanje v Boga, zlasti pa v Marijo, ni brezuspešno — nasprotno, pomoč od zgoraj se kaže potem pri vsakem človeškem koraku — dá, celo pri malenkostih, ki bi se sicer človeku zdele smešne. Če me Božja volja ohrani živega in zdravega, bom to misel povedal vsakemu, kjer bo prilika. Rešitev človeštva bo izšla iz gorečih molivcev, duhovnih bojevnikov, bolj kot iz pripovedovalcev o lepem in dobrem, ki samo besede slikajo v zrak, a ne v svoja in druga srca. Pomisli: če bom ležal v bojni vrsti sredi sovražnik krogelj, kako dobro mi bo dela misel, da toliko mladih slovenskih Orlov po vplivu orlovske organizacije morda v istem hipu goreče povzdiguje svoje misli k Bogu in da sem tega v majčkeni meri tudi jaz deležen, čeprav sem zelo grešen človek! Morebiti bo Bog zato smrtno puščico od mene obrnil. Če ne, se pa najdemo skupaj tam, kjer nam je On že davnej lepo domovje

pripravil. Dragi, moč nebeških reči in resnic se zdaj živo, živo čuti! — Tako Orel vojak v svojem pismu. Mi pristavljamo: Ponosna si lahko lepa orlovska organizacija, da si med svoje člane zanesla takega duha! To je zakladnica, ki je ne more vzeti noben sovražnik.

Na sovražnem pokopališču našel očetov grob. Ganljiv prizor se je odigral te dni v francoskem ujetniškem taboru v Lechfeldu. Umrli je neki francoski ujetnik in k njegovemu pokopu so pustili tudi odedek Francozov. Ko so Nemci te skozi pokopališče peljali nazaj, pade naenkrat eden na enostavni grobni kamen s klicem: »Cest mon père, cest mon père!« (Tu je moj oče!) Pri opazovanju nagrobnih spomenikov je slučajno bral tudi ime svojega očeta, ki je bil l. 1871. tukaj kot ujetnik položen k večnemu počitku. Sinu je bilo dovoljeno ostati nekaj časa na grobu svojega očeta in svojo mater pismeno obvestiti, da ji more vendar enkrat zanesljivo poročati o izgubljenem očetu.

Usmiljenje med sovražniki. Francoski listi 12. okt. poročajo: »Na gotovih krajih smo se zelo približali strelnim jarkom sovražnikovih armad. Na nekem takem mestu je bil neki večer ranjen neki nemški častnik 200 do 300 korakov pred francoskimi strelnimi jarki. Zaman je poizkušal bežati. Ozemlje med obema črtama je neprestano obsopal sovražnikov ogenj. Častnik je ležal več dni na tleh, njegovo bolešno ječanje je bilo vedno slabše. Francoze je prevladalo sočuvstvo. Plezali so na vseh štirih k njemu in mu prinašali jesti in piti in sicer več dni. Neka večera, ko sovražnik ni streljal, je častnika naprtil neki Francoz na hrbet in ga je prenesel v francoski strelski jarek. Zdaj ga zdravijo v neki francoski bolnišnici.

Boj se bje z vsemi sredstvi. Strelski jarki so mnogokrat tako blizu, da se čujejo na francoski strani nemški glasovi, če se položi uho na zemljo. Nedavno so izkopali nekateri francoski vojaki podzemeljsko galerijo do sovražnikovega jarka. Kopali so bivši rudarji. Konec rova so napolnili z rastrelivom in ga zažgali. Razstrelili so 30 m nemškega jarka; zmedo so porabili, da so z naskokom osvojili nemško črto.

Konec ruskega aeroplana. Listi poročajo iz Przemisla naslednje pretresljivo poročilo: Sredi grmenja topov in pokanja pušk smo zaslišali nenadoma vršanje aeroplana v zraku. Nad mestom je letalo v oblakih neko rusko letalo. Parkrat se je letalec spustil 700—800 metrov z veliko predrznostjo navzdol in pri takih priložnostih je bilo, med tem ko so pokale puške, da bi človek kar oglušil, z daljnogledom lahko opaziti beli trebuh enokrovnika in kmalu hitreje, kmalu počasneje se vrteči zračni vijak. Na spodnji ploščini belih kril črni krog, znamenje ruskih letal. Povsod, kjer je letal enokrovnik, je zadonelo povelje k streljanju in po vojašniških dvoriščih so stali izbrani strelci z razkoračenimi nogami in puškami, obrnjenimi proti nebu. Toda rusko letalo je

ostalo skoro vedno v višini nad tisoč metrov in je krožilo premeteno naskrog. Dve uri je bilo nad nami, ko je bilo na povratku zadeto. Sovražni enokrovnik je nenadoma izginil. Poveljstvo je ukazalo vojakom, naj ga grede iskat z avtomobilom. Šele naslednjega dne so našli pod nekim drevesom zunaj severnega trdnjavskega pasa umirajočega ruskega oficirja. Razbito letalo je viselo na vejah nekega drevesa in v razbitem sedežu je ležal nek drugi ruski oficir — mrtev.

Nove določbe glede klanja telet.

Naredba ministerstva za poljedelstvo dogovorno z ministrom za notranje posle in za trgovino od dne 14. oktobra 1914. l. glede omejitve klanja telet je izšla na novo. Glasi se: Na podlagi cesarske naredbe od 10. oktobra 1914. drž. zak. št. 274 se ukazuje to-le in sicer za sedaj z veljavo do 31. decembra 1914.

§ 1.) Teleta v starosti do šest mesecev se sme le z oblastvenim dovoljenjem prodati za klanje ali zaklati. V svrhu izdavanja dovoljenja bo politična oblast imenovala za vsako v poštev prihajajočo občino strokovnjaško osebo. Dokler

ta oseba ni še imenovana, bode izvrševal ta posel predstojnik one občine, v kateri se nahaja živinorejec.

§ 2.) Določila § 1., odstavek 1, se ne uporabljajo a) za teleta, ki se uvajajo za klanje iz inozemstva, b) za teleta, glede katerih je dokazano, da so bila nakupljena v svrhu klanja predno stopi ta naredba v veljavo, ako se tekom 8 dni zakoljejo, c) za teleta, katera se mora po sili zaklati.

§ 3.) Oblastveno dovoljenje (§ 1. odstavek 1) more živinorejcu izdati ako je isti v zadnjih 6 mesecih, računši nazaj od dneva prošnje, vsaj 2 tretini svojih telet določil za rejo.

§ 4.) Oblastveno dovoljenje (§ 1., odstavek 1) more se živinorejcu izdati vrh tega iz važnih razlogov. Kakor taki razlogi veljajo posebno: 1) Telesna nesposobnost teleta za rejo. 2) Pomanjkanje prostorov, ki so potrebni za trajno, če tudi samo zasilno spravljeno teleta. 3) Pomanjkanje za ravnanje potrebne krme. 4) Takšen gospodarski položaj živinorejca, da bi izguba skupička iz prodaje imela občutne posledice za preživljenje živinorejca ali za nadaljevanje njegovega obrta.

§ 5.) V primeru podelitve oblastvenega dovoljenja (§ 1. odstavek 1) izda se živinorejcu izkaznice (po priloženem uzorcu) katero je ob prodaji teleta vročiti kupcu. Izkaznico vzame mesoglednik povodom zaklanja. — Mesoglednik mora izkaznice zbirati in vsak teden oddati županu one občine, v kateri se je živinčje zaklalo. — Župan odpošlje te izkaznice c. kr. okrajnemu glavarstvu.

§ 6.) C. kr. okrajno glavarstvo vrši nadzorovalno pravico o izvrševanje te naredbi in lahko spremeni ali razveljavi odredbe župana oziroma v smislu § 1., odstavek 2, postavljenega posebnega organa. Zoper vzkračenje klalnega dovoljenja je dovoljena pritožba na c. kr. okr. glavarstvo tekom 14 dni. C. kr. okr. glavarstvo odloča o taki pritožbi končno veljavno tekom 8 dni zasllišavši občino.

§ 7.) Prestopki te naredbi se kaznujejo od c. kr. okr. glavarstva z denarnimi globami do 500 kron oziroma z zaporom do 1 meseca. Ako zakrivi prestopki živinorejec ali mesar se zamore izreči tudi izguba obrtne pravice čim so dani predpogoji § 133 b, odstavek 1. litt. a) obrtne ga reda.

§ 8.) Ta naredba stopi z dnevom razglasitve v veljavo.

Heinold, m. p. Schuster, m. p.
Zenker, m. p.

Darovi.

Rdečemu križu v Tolminu došlo: IV. izkaz.

6. zbirka čg. kurata Kunšič Serpenica 69: 20 K, 2. zbirka čg. župnika Peternel št. Viška gora 101: K, c. kr. finančni oddelek v Breginju 30: K, Vas Kred (3. zbirka) 10: 60 K, 2. Zbirka gdč. Zore Ostan Bovec 14: 73 K, čg. Josip Ivančič župni upravitelj Šebrelje 10: K, čg. Ivan Seljak Stržišče 10: 06 K, zbirka Iv. Ivanšek orož. postajevodja Slov. Bistrica 10: 20 K, Anton Kalan Kobarid 5: K, čg. vikar Jos.

Abram 10: K in je obljubil, da bode pošiljal do konca vojne vsak mes c 10 K. gg. Ciril Ivančič in Ivan Bonač 3: 49 K in sta se zavezala poslati vsak mesec do konca vojne 10° njujine plače za Rdeči križ. Ga. Zinka Cazafura Tolmin je darovala 6 kompletnih, mehkih blazin 8 sraje, 12 žepnih rut in 2 rjuhi. Občina Kamno zavoj rjuh.

V Šturijah se je ustanovil dekliški odsek za »Rdeči križ« za Šturije - Ajdovščino. Dekleta pletejo trikrat na teden iz volne različne potrebščine za vojake. Zbirajo se v društveni dvorani v Šturjih pod nadzorstvom gdč. učiteljice Juste Kmet iz Šturij. Nabral je ta odsek že mnogo v blagu in denarju, tako da se je pred kratkim poslalo v Gorico v denarju 212 K in 2 zaboja različnih rečij za ranjence, v Ljubljano pa tudi 130 K in 2 zaboja perila. Za pletenje pa daruje vsakih 14 dni tukajšnji delavci v tovarni po 20 K, ki jih nabere Franc Ergauer iz Šturij, zadnjič pa je daroval neimenovani rodoljub iz Ajdovščine 20 K namesto venca na krsto padlega stotnika Amanna.

Iz Šebrelj: Na poziv županstva sprejele so dekleta nabiranje darov za »Rdeči križ« in vojake na bojišču. Nabrale so v Šebreljah 223 K 80 v in precej perila ter sadja. Denar se je odposlal c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu, ki ga izroči na pristojno mesto. Perilo se je odposlalo s sadjem vred »Nabiralnici darov vojno oskrbovalnega odbora v Gorici, Gosposka ulica 6«. Darove so nabirale: Marija Orebek, Katarina Rejc, Alojzija in Franciška Lapanja, Franciška Vončina št. 177 Franciška Vončina št. 17 Marija Eržen, Marija Laharnar, Terezija Brelih in Štefanja Rejec. Pristrčno hvalo vsem darovalcem in nabiralkam izreka — Županstvo.

MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu št. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo **brivnico**. Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema uaročila za maskiranje po smernih cenah.

Knjigarna Kat. tisk. društva v Gorici, pravi vse one č. g. duhovnike, ki bodo hoteli imeti z novim letom prilogo k brevirju pod imenom »Varitationes«, naj blagovolijo naznaniti, kateri želijo imeti »Varitationes« sam zase vezan, kateri skupno s psalterijem in kateri s psalterijem in brevirjem, to je namreč popolnoma nov brevir, kateri je že sedaj na razpolago.

»Novi Pridigar« I. zvezek izišel. Zadržanja s I. adventno nedeljo. Pošljite naročnino. Upravništvo: Pragerhof (Štajer.)

ŠIRITE „NOVI ČAS!“

Pišite še danes po

pogoje radi nakupa izborne turške srečke na ugodno mesečno odplačevanje! V srečnem slučaju zamorete že pri prihodnjem žrebanju dne 1. dec. postati lastnik

400.000 frankov!

Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana. — —

Mala Lenčica od Svetega Boga.

Zgodba nekega svetega otroka na Irskem.

Poslovenil P. Vincencij Kunstelj r. m. p. — Iz XXV. tečaja »Cvetja«. V Gorici 1914. Natisnila »Narodna - Tiskarna«. Samozaložba »Cvetja«. — Cena 50 v, po pošti 55 v. Deset in več izvodov vkup poštne prosto. Oddaja »Marijina mašna družba v Mariboru (franč. samostan)« in »Opravništvo «Cvetja» v Gorici (franč. samostan.) Priporočamo to jako primerno bo- - - žično darilo zlasti mladini. - - -

Padel je na severnem bojišču naš predragi tovariš in prijatelj, boritelj za katoliško narodna načela, visokošolec, član slov. kat. akad. društva »DAN« v Pragi cand. iur.

JOSIP FON,

iz Srpenice.

Tovarišem in somišljenikom, priporočamo blagega pokojnika v molitev.
Naj počiva v Gospodu!

»Podružnica Slovenske Dijaške Zveze za Primorje.«